No. 1221 | Zaterdag 25 Mei 1907. | 24ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 24 Mei.

DE PAUSEN

EN DE

Christelijke Beschaving.

Somtijds vertoonen zich in de geschiedenis mannen, die door hunne uitstekende zielegrootheid aan den gang der gebeurtenissen eene geheel nieuwe wending geven.

Zoo besliste ook ter XIe eeuw een man van zeldzame deugd en genialiteit den reuzenkamp, dien in ons werelddeel de zedelijke kracht streed tegen onbesuisde drift en geweld. Er schuilde een buitengewone kracht onder de duisternis dier tijden, gelijk de leeuw in de schaduw van zijn woud.

De jeugdige volkeren verwachtten een leidsman. Daar verschijnt Gregorius VII, de zoo belasterde, edele Hildebrand (1073—1085). Hildebrand was een zoon des volks. Zijne eerste school was de kloosterschool op den Aventijn te Rome; in de abdij van Cluguy werd zijn ziel gestaald door een streng katholieken geest en leerde hij het leven vast te richten naar het groote doel, den bloei van het Rijk Gods op aarde. Door Paus Leo IX naar Rome geroepen en met het volle vertrouwen van verschillende achtereenvolgende Pausen vereerd, was zijn genie door de ondervinding volkomen gerijpt, toen hij in 1074 Sint-Petrus' sleutelmacht van Alexander II († 21 April 1073) overnam. Zijn levensdoel was Christus' heerschappij over de harten te bevestigen door de *vrijheid* en de *reinheid* der Kerk. Daarom moest hij keizer Hendrik IV, die in eene tegenovergestelde richting ging, de Simonie en de schennis van het priestercelibaat op leven en dood bestrijden. In zijn diep geloof, in zijn mannelijke vroomheid, in zijne brandende liefde voor God en de menschen, vond hij de kracht om in dien strijd met een ijzeren wil en eene grenzenlooze offergereedheid tot op zijn sterfbed edelmoedig te volharden. Waren terstond op hem de allerscherpste pijlen der gekwetste hartstochten gericht en ontbreekt het helaas! nog niet aan vinnige schimpers en verontwaardigde haters van dien „heeschzuchtigen" priester, met zijn wrekende „banbliksems" gewapend. Gregorius' grootheid dwong, spijt erfelijke vooroordeelen, toch velen onkatholieken eerbied af. Deze Paus was—zoo spreken zij—het geweten en de ziel zijner eeuw. Hij bezat den moed van een held, de wijsheid eens senators, den ijver van een profeet. Een der weinigen, die, met diepen blik hunne eeuw doorgrondend, op de kennis harer zwakheid en harer grootsche ontwerpen bouwen;—met veel bekwaamheid en een schrander doorzicht toegerust, ja, wellicht het meest omvattend vernuft, de grootste heldenziel der middeleeuwen;—vol vaste overtuiging van de heiligheid zijner zaak; deugdzaam en voor de zuivere zeden der Kerk van ijver brandend;—in zijn levenswandel een man, op wien niet ééne misdaad, geen enkele vlek van zinnelijke ondeugd kleeft;—toont deze onvergeetbre Paus overal in zijne geschriften zielenadel, waardigheid, grootheid, overal de reinste uitdrukking van deugd, zuivere inrichting en volhardend strevend naar een edel doel. Met de adelaarsvlucht van zijn verheven geest zweeft hij over zijnen tijd, met scherpzienden blik het kwaad ontdekkende en dit met moed en kracht bestrijdend. Keizers en koningin op hunnen troon, den priester aan het altaar, geheel Europa roept hij tot heiliger zeden; hij wederstaat den vorsten in hun overweldigingszucht, waarschuwt tegen den aanrukkenden Muzelman, beschermt de wetenschap en sterft met die schoone woorden: „Ik heb de gerechtigheid bemind en het onrecht gehaat, daarom sterf ik nu in ballingschap."

De H. Gregorius VII was in den waren en goeden [illegible] hervormer, gelijk zoovele heilige mannen, door God aan Zijne Kerk geschonken, die niet de leer naar de personen, maar de personen naar de leer poogden te verbeteren. En de groote Opperpriester staat niet alleen, wat hij begon, zetten zijne opvolgers voort.

Wij behooren dit hervormingswerk in zijne hoofdtrekken nader aan te wijzen.

Een geest van verbittering tegen Rome waakt in menig gemoed op, zoodra de middeleeuwsche „strijd tegen het *Sacerdotium* en 't *Imperium*," tusschen Kerk en Staat, als gij wilt, ter sprake komt. Toch zou men dien strijd veeleer eene daad van zelfverdediging der Pausen tegen de wereldsche macht moeten noemen. Het aanstellen van kerkelijke waardigheidbekleeders door de vorsten was eene der grootste oorzaken der Simonie en van het zedelijk verval; het verwaarloozen der zedelijke macht was onafscheidelijk van allerlei verbastering.

Dit verstonden vele keizers niet, en deze doofheid was een natuurlijk gevolg van overschatting hunner majesteit. Want het is niets ongewoons, dat de mensch tot een zekeren trap van waardigheid gestegen, al hooger en hooger wil klimmen, dat eene onleschbare gloriedorst hem kwelt en drijft, om alles oppermachtig te beheerschen. Wordt zulk een hartstocht, eenmaal in het hart gevestigd, van buiten af gevoed en gesterkt, dan mag men het ergste duchten. Daar nu de middeleeuwsche keizers, in de vaste meening, dat zij opvolgers waren, en daarom de volstrekte oppermacht bezaten der oude Cesars, en in dien waan gesterkt werden door de herlevende studie van 't romeische Recht; daar bij zulk een hooge opvatting der keizerlijke waardigheid elk verzet der geestelijken tegen menig door hartstocht ingegeven plan hun uiterst onwelkom moest wezen, en die weerstand alleen kon worden weggenomen door de bisschoppen tot handlangers van den troon te verlagen, zoo kan men licht begrijpen, dat geen krachtsinsgpanning werd verzuimd, geen enkel middel werd verwaarloosd, om de volksvrijheid niet alleen, maar ook de kerkelijke zooveel mogelijk te onderdrukken, te vernielen.

Van daar het gestadig oorlogvoeren in Italie, dat door duitsche legerscharen werd overstroomd. „Hadde het gezag van eenige keizers voortgeduurd," zoo spreekt Voltaire, „Italie zou tot slaaf geworden zijn. Onverdeeld wildo Frederik II over Italië heerschen."

Niet over Italië slechts, maar over heel Europa wenschte menige keizer de volstrekte heerschappij. Een secretaris van Hendrik V schaamt zich niet over de volgende woorden:

„De keizer is de levende wet, die den koningen beveelt. Wat hem goeddunkt is daardoor reeds wet. De Hemel is voor de onsterfelijken, het overige voor den keizer." Een oom van Barbarossa getuigt van dezen, dat hij naar de kroon van Rome en de wereld hijgde. Frederik II noemt de vorsten wingewestelijke (Provinciales) koningen en zich zelven de levende wet. Waren zulke beginselen niet een oorlogsverklaring aan de vrijheid van Europa? Wonnen zij veld, wat zouden Spanje, Zweden, Noorwegen, Frankrijk, wat Engeland. Denemarken en Duitschlands vrije vorsten anders geworden zijn dan gehoorzame slaven, ootmoedige dienaren der alvermogende keizers? Niet dat er geen zekeren ondergeschiktheid aan den keizer mogelijk was, zonder daardoor de overige machten zoo grootelijks in hun waarde te verkleinen. Maar iets anders is het, dat de keizer een zeker patriciaat over de christelijke Staten uitoefent; iets anders, dat hij zich als de eenige wet en absolute macht te beschouwen heeft. Het eerste, zooals wij straks zullen zien, lag in den geest der middeleeuwen, het laatste kon in den strengen zin, zooals het sommige keizers hebben opgevat, door geen verstandige worden gebillijkt.

Dit blijkt nog meer, wanneer wij zien, hoe de keizer niet enkel de wereldlijke macht, maar ook den godsdienst aan zich onderwerpen wil. Was er in tijden van gevaar, tot bescherming van de Pauskeuze en om alle ongeregeldheden te voorkomen, eenmaal toegestaan, dat keizerlijke legaten bij de wijding van een nieuwgekozen Paus aanwezig moesten zijn, thans werd deze concessie aangegrepen, niet tot handhaving der opperpriesterlijke vrijheid, maar om die tegen het oorspronkelijke doel in, met eerlooze banden te omknellen. Voorts zocht de keizer ook de bisschopskeuze te bemachtigen: vandaar de geduchte twist om de inkleeding met ring en staf, de bekende *investituurstrijd*. In de middeleeuwen werd men tot verschillende waardigheden verheven, onder het toereiken van zinnebeeldige voorwerpen. Zoo ontving de hertog een vaan, de graaf een zwaard. Den bisschop, in hoedanigheid van grondbezitter en rijkswaardigheidsbekleeder, overhandigde men een schepter: in zooverre hij echter tot verdediger van den godsdienst en herder der H Kerk gewijd werd, ontving hij eenen ring en een staf. Eenige keizers, als ware de bisschoppelijke waardigheid een keizerlijk leen, zochten gewelddadig de investituur met ring en staf, dat is, de vrije beschikking over de bisschopswijding in hunne macht te krijgen.

Men denke zich de bisschoppelijke waardigheid in handen des keizers. Wat zou er het gevolg van zijn? Dat het uit was met den weldadigen invloed der Katholieke prelaten op het maatschappelijk leven, uit met hunne grootheid, met hunne deugd. Of had de Kerk rechtschapen herders te wachten van een Hendrik IV en een Frederik II? „Als men de bisschoppelijke waardigheid van den vorst tracht te verwerven," zoo spreekt de groote H. Anselmus, „dan minachten de geestelijken hunne herders en verlaten hunne Kerk. Somtijds schenkt men die waardigheid zelfs aan slaven, lijfeigenen, eerloozen, wel wetende, dat zulke lieden de gebreken der grooten niet zullen aanvallen." Langs dien weg gingen het Christendom ontheiliging, de maatschappij haar zedelijk bederf te gemoet. Het uitnemendste werd een artikel van koophandel, zoodat de legaten van Calixtus III op eene bijeenkomst te Mousson, niets dringender van Hendrik V vorderden, dan dat hij zou ophouden, *de bisdommen te verkoopen.*

Zoover was het gekomen met misbruiken, waarvan de keizer meer dan eens de welgewapende voorstander was. Hoe nu den overmoed dier monarchen getemd?

Wat geld vermag.

In de *Amerikaansche Correspondentie* van de Mail-editie van *Het Vaderland*, 5 April ll., lezen wij het volgende:

New-York, 9 Maart 1907.

In het hart der Ver. Staten ligt een woestijn, die twee vijfde gedeelten beslaat van heel het land. Deze wildernis ligt ten Westen van het Rotsgebergte en was tot op enkele jaren geleden, in den meest absoluten zin, een land des doods. Honderden van levens gingen er in verloren. Doodelijke zandstormen heerschten er en bijna nergens was water te vinden. Jarengeleden echter begon het gouvernement naar planten en zaden te zoeken, om heel de wereld heen, die nagenoeg zonder water konden uitspruiten en bestaan, en dus ontstond op den rand der woestijn een beginsel des levens. De vraag deed zich echter op, met het oog op de steeds toenemende bevolking des lands of er niet een weg te vinden ware om deze woestijn te herscheppen in bewoonbaar land. Men bevond toch, dat dit schijnbaar doode land onberekenbaar vruchtbaar was, waar men het met water in aanraking bracht. Dus ontstond de zg „Reclamation Service", een tak van ons inwendig bestuur. Men begon de bergstreken en watertochten rondom de woestijn te bebestudeeren, met het gevolg, dat de „Service" rapporteerde, dat het project om de woestijn door irrigatie te overwinnen, uitvoerbaar was. En thans is het werk ver geavanceerd, en voor 1.500.000.000 dollars zal een gebied, dat 2.500.000.000 waard is, bewoonbaar worden gemaakt voor millioenen. In de eerste vier jaren van zijn bestaan opende de „Service 280.000 akkers land, en het werk vordert met rassche schreden. In Colorado ligt een dorre vallei, 150.000 akkers groot, een absolute woestijn, vroeger de jachtgrond der Utes, in het voor- en najaar; maar des zomers zoo dood, dat niets er leven kan. Toch is deze grond zóó vruchtbaar dat men berekent, dat 5 akkers in staat zullen zijn om een geheele familie ruim te onderhouden. Een kleine stroom, 's zomers droog, vloeit er midden door heen. Nu bevonden de ingenieurs, dat aan de Oostzijde der vallei een groote rivier stroomde, die er van gescheiden was door een bergrug van graniet, 6 mijlen wijd en 2000 voet hoog. Het stoute plan werd beraamd om door dezen bergrug een tunnel te boren en zoo de rivier, of een deel er van, in de vallei te voeren. Om dit echter te kunnen doen, moest de stroom, die door de 2000 voet diepe canon, topographisch worden bestudeerd. De Indianen vereerden deze plek als een woonplaats van booze geesten en nooit was iemand—zoo zeiden zij—er levend uit gekomen, die er zich in waagde. Toch boden zich 2 employés van den „Service" — mrs. A. L. Fellows en W. W. Torrence —aan om het roekelooze stuk te bestaan. Met touwen werden zij, voorzien van de noodige landmeters-instrumenten en eenig voedsel, 2000 voet afgelaten in de duizelingwekkende diepte. Toen er, in twee etmalen, niets van hen gehoord werd, werden zij als verloren beschouwd. Na verscheidene dagen echter kwamen zij, gekneusd en totaal uitgeput, uit den mond van het ravijn te voorschijn. Zij hadden een vlot gebouwd om de rivier af te zakken, nadat zij de noodige opmetingen gedaan hadden. Maar het vlot was door den woes-

ten stroom verbrijzeld, instrumenten en voedsel, waren verloren geraakt, in twee dagen hadden zij niets gegeten, en bijna heel dien tijd hadden zij in het water doorgebracht. Hun aanteekeningen echter, in watervrije zijde gepakt, hadden zij behouden. En zij rapporteerden het plan uitvoerbaar. Een wagenweg werd toen uit den lood rechten rotsmuur gehouwen en de tunnel werd begonnen. Thans, twee jaren na het begin van dit reusachtige werk, is deze tunnel, onder allerlei doodelijke gevaren, meer dan drie van de zes mijlen voltooid. Deze aqueduct ligt 2000 voet beneden den rug van Vernal Mesa. De doorsnede er van is 10½ bij 11½ voet en de capaciteit er van zal 13.000 kubieke voet per seconde zijn. De geheele tunnel wordt met Portlandsch cement belijnd en zal plm. 2.000 000 dollars kosten. In de vallei zal de aqueduct verbonden worden met een systeem van irrigatie-kanalen, waardoor dit doode land, met een wonderlijk evenredig klimaat, in een paradijs herschapen zal worden.

Een ander machtig werk nam de „Service" onderhanden, in de vallei van de Salt-rivier, in Arizona. Ook daar is een nauwe diepe Canon, waarin een dam gebouwd werd, 270 voet hoog. Dus werd een meer gevormd van 25 mijlen lang en meer dan 200 voet diep, met een capaciteit omstreeks vijftien malen grooter dan die van het machtige Croton-reservoir van New-York. Dit project zal 5.650.000 dollars kosten en 200.000 akkers bewoonbaar en vruchtbaar land maken.

Nog een ander en grooter project heeft de „Service" onderhanden in Wyoming, waar de Shoshonedam gebouwd wordt, die 310 voet hoog zal zijn. Dit is alles gouvernement's werk en het herwonnen land betaalt meer dan de gemaakte onkosten. Lang reeds voor het werk gereed is, is het land in beslag genomen door grage koopers. Zóó bijv. in Zuid-Idaho, in het zg. Minikoda project. Ruim een jaar geleden begon er het werk, in een totale wildernis, waar in een cirkel van 30 mijlen geen teeken van leven te zien was. Thans kan men, in een spoortrein dit deel des lands door reizen en men vindt er drie nieuwe steden, met duizenden van inwoners, die er zich neervlijden, in de zekerheid van toekomenden rijkdom. In vier jaren tijds heeft deze „Reclamation Service" een werk gedaan, dat aan het ongelooflijke grenst en iemand met verbazing vervult. Al de kanalen en dammen enz zijn zoo duurzaam mogelijk gebouwd. Voor tien jaren neemt het gouvernement op zich alles in de beste orde te houden, om het werk dan aan het volk dier bevoorrechte streken over te geven.

Waarlijk Amerika is een wonderland! Soms wrijf ik mij de oogen uit en vraag mij zelf af, of het een droom is of werkelijkheid. Het woord onmogelijk schijnt in het Amerikaansche woordenboek geheel vergeten te zijn.

Kanker en slecht water.

Dr. Behla heeft in het *Zeitschrift für Krebsforschung* (tijdschrift tot onderzoek van kanker) een opstel geplaatst, waarin hij, naar het voorbeeld van Engelsche onderzoekers, de aandacht vestigt op een zeker verband tusschen kanker en water, dat inderdaad opmerkelijk lijkt en aan gegevens in andere landen getoetst verdient te worden.

Reeds meer dan twintig jaren geleden hebben Engelsche dokters op grond van uitgebreide onderzoekingen en aanteekeningen op kaarten het vermoeden uitgesproken, dat het in vele plaatsen waargenomen veelvuldige voorkomen van kanker met een ongunstigen bodem- en watertoestand in verband stond. Shakespeare's beroemde vaderstad, Stratford aan de Avon, Oxford, Richmond e. a. zijn „kankersteden", waar vooral de bewoners van gebouwen, die op een slecht gedraineerden grond in de nabijheid van langzaam stroomend water staan, door de gevreesde ziekte worden aangetast.

Dergelijke ondervindingen heeft men in Zweden en Noorwegen, in Italië en Oostenrijk opgedaan, en het zijn merkwaardigerwijs vooral kankerachtige ontaardingen van de spijsverteringsorganen, die bijna overal het grootste aantal sterfgevallen veroorzaken. Uit de mededeelingen van L. Pfeiffer, Finger en Prinzing wist men reeds, dat er ook in Duitschland kankerdorpen zijn.

De verdienste van dr. Behla echter is, dat hij de bewijzen voor het endemische voorkomen van kanker in Duitschland met een aantal belangwekkende bewijzen heeft vermeerderd. Zoo noemt hij een dorp met 500 inwoners in den kreits Angermunde, dat in een dalketel op een leemlaag ligt; op de diepste plaats stroomt een beek, die alle vuil en afval vergaart en dikwijls het omliggende land overstroomt, maar niettemin water voor het drenken van vee en huishoudelijk gebruik levert. Daar stierven in tien jaren tijds 123 menschen, o.w. 18 aan kanker.

Terwijl in Pruisen gemiddeld pas een geval van kanker op 35 sterfgevallen komt, was de verhouding daar dus 1 tot 6.8 of ruim vijfmaal zoo groot. Opmerkelijk is, verder de grootte verbreiding van carcinoom in het regeeringsdistrict Stralsund, dat sedert lang in dit opzicht van alle regeeringsdistricten in Pruisen de ongunstigste cijfers aanwijst. In dit land dat rijk aan moeras en water is, met zijne karakteristieke eigenschappen van ligging en bodemgesteldheid en zijn gebrekkige drinkwaterverzorging, wordt men allerwege door het geheimzinnige verband tusschen kanker en water getroffen.

In een door kanker zwaar geteisterde stad b.v., die door een gracht met smerig, traag stroomend water is omgeven, worden verreweg de meeste gevallen aan kanker in de bij deze gracht gelegen, dikwijls vochtige huizen waargenomen, en iets dergelijks vindt men op het eiland Rugen, van waar de daar praktiseerende geneesheer schrijft:

„Als men ergens verband tusschen water en kanker moet aannemen, is 't wel hier. Het aan het water gelegen vlek is door en door vochtig; in het noorden weiland, rechts vochtig akkerland, dat overal met plassen en slooten met stilstaand water afgewisseld wordt. De haven; waar de wasch gespoeld wordt, heeft een drassigen ondergrond; in de putten is het water altijd troebel. Dikwijls overstroomingen, vele regenplassen."

Reeds de beroemde chirurg Bardeleben werd 50 jaar geleden, toen hij zijn kunst te Greifswald uitoefende, getroffen door het groote aantal kankerlijders in zekere streken van Pommeren, en het is eigenaardig, dat zijne onderstelling, dat de kwaal haren oorsprong in slecht water had, door een ontdekking uit den laatsten tijd bevestigd schijnt te worden. Men heeft namelijk in vischkweekerijen waargenomen, dat bij vele visschen, vooral bij forellen, een gezwel van de schildklier voorkomt, dat met den kanker bij den mensch het kwaadaardig karakter en den onbreidelden groei in zoo hooge mate gemeen heeft, dat men het onder carcinoom heeft moeten indeelen. Uit het feit dat deze „forellenkanker" in vele vijvers endemisch is, heeft men de slotsom getrokken, dat in zulke wateren een levende kankerparasiet voorkomt, op gelijke wijze als dit van den verwekker van de „kankerpest" en van de parasieten van andere vischtumoren, b.v. van de karperpokken, bekend is.

Dr. Behla gelooft natuurlijk niet aan de mogelijkheid dat „forellenkanker" op de mensch kan overgaan. Hij verdedigt veeleer de opvatting dat, naar analogie van de wijze waarop deze vischziekte zich verspreidt, de door hem in het licht gestelde epidemilogische eigenaardigheden van kanker bij den mensch op ongedwongen wijze te verklaren zouden zijn, als men aannam dat er een bijzondere, in het water of in vochtigen bodem voorkomende verwekker van den kanker bij den mensch bestaat.

Dat kanker in sommige omstandigheden aanstekelijk is, schijnt niet alleen bevestigd te worden door de geslaagde proeven met de overbrenging van kanker in muizen, zelfs door cellen uit een gezwel die langen tijd aan zeer hooge of lage temperatuur waren blootgesteld geweest, maar ook door de dikwijls waargenomen gevallen waarin de kwaal blijkbaar op familieleden was overgebracht. Al zou het ook voorbarig zijn, om op grond van deze nog altijd tamelijk zeldzame gevallen kanker met andere aanstekelijke ziekten op een lijn te plaatsen, de hier samengevatte onderzoekingen van dr. Behla zijn toch in hare uitkomsten belangrijk genoeg, om andere onderzoekers tot het verzamelen van meer gegevens aan te sporen en het nog altijd geheimzinnige vraagstuk van een kant te bekijken, die het uitzicht op nieuwe ontdekkingen opent.

De waarneming van aardbevingen OP AFSTANDEN.

Bij de vele aardbevingen, die in den laatsten tijd onzen wereldbol teisteren, is het wel interessant iets te vernemen omtrent de wijze, waarop de wetenschap er in geslaagd is, die geweldige verschijnselen op zeer groote afstanden waar te nemen.

Te Hamburg is voor eenigen tijd op kosten van dr. R. Schütt een hoofdstation voor aardbevingonderzoek gevestigd. Op grond van de daar gedane waarnemingen werd dezer dagen gemeld, dat er op 10.000 kilometer afstand een aardbeving moest hebben plaats gehad. Die opgave werd door andere seismographische observatoriums bevestigd. En werkelijk bewezen de sedert uit Mexico gekomen berichten de juistheid dezer wetenschappelijke meedeelingen.

Hoe is het nu mogelijk, vraagt men zich allicht af, uit de bewegingen der instrumenten op een bepaalde plaats den afstand van het aardbevingscentrum te berekenen?

Om deze vraag te beantwoorden, moge hier gewezen worden op de uiteenzettingen, die daaromtrent onlangs zijn gedaan door den beroemden seismoloog prof. Omory voor de astronomische vereeniging van den Pacific te San Francisco.

De bodemschuddingen, waarover het hier gaat, zijn zoo zwak, dat zij niet onmiddellijk worden gevoeld, maar alleen door instrumenten kunnen worden waargenomen. Zij bestaan uit verschillende reeksen van schommelingen, die in groote (amplitude) en periode (schommelingstijd) tamelijk ver uiteenloopen. Men noemt ze mikroseismische bewegingen, in tegenstelling tot de onmiddellijk door de menschelijke zintuigen waarneembare of makroseismische.

Gewone, merkbare bodemschuddingen beginnen, door den seismograaf opgeteekend, altijd met trillingen voorafgaande tremors en zij duren van weinige seconden tot eenige minuten. Dan volgen trillingen van groote amplitude, welke het hoofdgedeelte vormen, en ten slotte eindigt de aardschok met zwakke bewegingen, die men als het slotdeel beschouwen kan.

Het welbekende feit, dat zekere dieren vóór het begin der aardbeving teekenen van onrustigheid geven, is zeer waarschijnlijk hieraan toe te schrijven dat zij de eerste bewegingen der voorafgaande tremors voelen. De tijdduur dezer tremors hangt niet af van de intensiteit der aardbeving, maar verandert, naar men gevonden heeft, naar gelang van den afstand der aardbeving. Om dien afstand tusschen het punt van waarneming en het middelpunt der aardbeving te bepalen, heeft men slechts den duur der voorafgaande tremors in seconden met 7.27 te vermenigvuldigen en er 38 bij te tellen. Men verkrijgt dan den afstand in kilometers.

Deze berekeningswijze geldt voor afstanden van het aardbevingscentrum tot ongeveer 1000 kilometer.

Zoo was den 18en April 1906 op de Lickssterrenwacht, volgens de opteekeningen van den daar aanwezigen seismograaf, de duur der voorafgaande tremors 11 seconden.

Daaruit laat zich de afstand van het hoofdcentrum der aardbeving berekenen aldus: 7.27×11 plus 38 K.M. = 118 K.M., hetgeen met de werkelijkheid zeer goed overeenstemt.

Evenals bij aardbevingen in de nabijheid is ook bij aardbevingen op een afstand geconstateerd dat de duur der voorafgaande tremors op een gegeven punt afhangt van den afstand tusschen dit punt van waarneming en het middelpunt der aardbeving, en deze afstand door een eenvoudige berekening bij benadering bepaald kan worden.

Kent men den gezamenlijken duur der voorafgaande tremors volgens de opteekeningen van den seismograaf, dan heeft men dien met 6.54 te vermenigvuldigen en er 720 bij te tellen om dien afstand in kilometers te vinden. De voorafgaande tremors, die, zooals straks gezegd is, uit trillingen van kleine schommelingswijdte en betrekkelijk korte periode bestaan, kunnen in twee gedeelten worden gesplitst. Het laatste begint met een duidelijke vergrooting der amplitude en somwijlen met het optreden van zwakke golvingen. Kent men nu den duur van het eerste gedeelte van den voorafgaanden tremor, dan verkrijgt men den afstand van het aardbevingscentrum, als men dezen duur in seconden vermenigvuldigt met 17.1 en er 1360 kilometer bijtelt.

Deze berekeningen geven bij benadering de afstanden aan tusschen 2000 en 18000 kilometer. De tijd, waarop de aardschok in zijn middelpunt plaats had, is bij benadering te vinden, als men van het tijdstip, waarop de aardbeving op het punt van waarneming werd opgeteekend, den met 1 1/6 vermenigvuldigden duur van het eerste gedeelte der voorafgaande tremors aftrekt.

De groote aardbeving van San Francisco werd door den seismograaf van Tokio opgeteekend. De tijd van aanvang te Tokio was 5 uur 24 min. 35 seconden (Pacifictijd), de duur der eerste voorafgaande tremors bedroeg 9 minuten 49 sec. Hieruit laat zich de afstand van het aardbevingscentrum van Tokio in den grootsten boog der aardoppervlakte berekenen op 5400 Engelsche mijlen en de tijd van den schok op het punt van uitgang op 5 uur 13 minuten.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Wie verleden Zondag op het Hoogfeest van Pinksteren, niet in de Pontificale Mis op Otrabanda is geweest, heeft veel gemist, niet alleen van de hartverheffende plechtigheden van den Pontificalen dienst, die eeuwenoud en toch altijd nieuw zijn; maar vooral van den zang. Het koor bestond uit een 40tal kinderen der St. Vincentius-school onder de bekwame leiding van fr. RICHARDUS. Reeds het *Ecce Sacerdos* bij het inkomen des Bisschops klonk zeer frisch; maar

onze bewondering steeg, toen wij zoo zuiver als glas de Mis *de Angelis* hoorden aanstemmen, volgens de zangwijze der Benedictijnen van Solesmes. O, wat klonken die kinderstemmen heerlijk en schoon door de heilige gewelven ! Nu eens zacht en smeekend, zooals bv. in het *Kyrie*, dan weer jubelend en steigerend van heilige geestdrift als in het *Gloria* en *Sanctus*. Waarlijk, dat was biddend zingen en zingend bidden. Het gezang maakte dan ook op alle aanwezigen een machtigen, heilzamen indruk.

Onze hartelijke wensch is, dat het fr. RICHARDUS nog menigmaal gegeven zij zulk een proefje van echte Kerkelijke Kunst aan 't Curaçaosche volk te geven. Wij weten het, er is opgewektheid en geduld noodig, om 40 dartele knaapjes zoo tot één geheel te vereenigen, dat ze als het ware ééne stem schijnen, en wat wij met genoegen in één uur aanhooren, is niet in één uur geleerd, maar vordert weken en maanden van dagelijksche, onverdroten oefening ; moge echter het behaalde succes een spoorslag zijn voor zangers en leeraar, om op den ingeslagen weg voort te gaan en ons nog menig proefje van kerkelijke kunst te geven tot eer van God, tot stichting der geloovigen, tot hun eigen volmaking.

Koloniale Raad.

De openbare zitting van Dinsdag ll. werd weder voorgezeten door den Heer MORDY. S. L. MADURO. Daar er met inbegrip van den Voorzitter 7 leden aanwezig waren, was er juist *quorum*, zoodat de vergadering kon doorgaan.

Na het voorlezen en goedkeuren der notulen van de vorige vergadering deelde de Voorzitter mede, dat verschillende leden bericht hadden gezonden verhinderd te wezen deze vergadering bij te wonen. De Heer A. G. STATIUS MULLER was verhinderd door zwaren rouw om het verlies van zijn Vader, den Heer G. C. S. STATIUS MULLER. De Voorzitter sprak uit naam van den Raad eenige gevoel volle woorden van oprechte deelneming bij dit treurig verlies.

Daarna werd een missive voorgelezen van den Gouverneur, waarin het voorstel om de reeds goedgekeurde begrooting voor 1908 alsnog te verhoogen met f 875 als eerste termijn van een toe te kennen subsidie om de uitgave van een Encyclopedie over de Ned. West.-Indiën te steunen. Abusievelijk werd dit bedrag niet vermeld bij de Nota van Wijzigingen.

Daar de Raad niet geconvoceerd was om hierover te beslissen, meende de Voorzitter dit voorstel van den Gouverneur bij circulaire aan de leden bekend te kunnen maken, opdat, als het werd goedgekeurd, de Begrooting met genoemd bedrag verhoogd zou kunnen worden.

Aan de behandeling was nu het O. V. houdende bepalingen, volgens welke de gezagvoerders van schepen, die op de eilanden der kolonie Curaçao op particuliere gronden stranden, het recht erlangen om daar hun goederen aan wal te brengen en over die gronden te vervoeren.

Op voorstel van den Voorzitter werd de uitdrukking „hun goederen" veranderd in „de goederen, die zich aan boord bevinden", omdat dit juister was en mogelijke moeilijkheden zou voorkomen.

De Verordening werd zonder discussie goedgekeurd.

Evenzoo geschiedde met het Ontwerp tot vaststelling van een nieuw reglement voor de Curaçaosche Bank.

Zooals wij reeds vroeger aangaven, kan deze verordening zeer heilzaam werken op de oeconomische ontwikkeling onzer Kolonie. Nu toch is het mogelijk geworden, dat de bank kapitaal verstrekke aan ondernemingen op het gebied van landbouw, veeteelt, nijverheid, enz. tegen persoonlijke of zakelijke zekerheid.

Alsmede landbouwproducten, goederen, waren en koopmanschappen, munt en muntmateriaal tegen ten hoogste twee derde van de waarde te beleenen, maar voor niet langer dan drie maanden.

Zij neemt echter geen deel aan eenige handels-, nijverheids- of andere onderneming, noch zal geld voorschieten onder verband van schepen.

A. Sibbelee.

Deze oudste der gezagvoerende kapiteins van den K. W. I. M. is Dinsdagavond in 's Lands hospitaal overleden en Woensdagmiddag ter aarde besteld.

Onze Financien.

Het eerste kwartaal was zeer gunstig voor Aruba. ¼ van de opbrengst der *belastingen* was geraamd op f 6,675, terwijl de werkelijke opbrengst f 13,,745.44 bedroeg, of meer dan eens zooveel.

Verleden jaar brachten de belastingen gedurende het eerste kwartaal op f 8,961.99½.

De *inkomsten van onderscheiden aard* beliepen gedurende de eerste drie maanden van dit jaar : f 11,573.02½, verleden jaar : f 4,176,41½.

De vergunning tot het ontginnen van phosphorzure kalk was geraamd op: f 500 en bracht op: f 10,171.48½.

Te zamen brachten de middelen en inkomsten ruim f 15000 meer op dan geraamd was.

Ook voor Bonaire waren de inkomsten dit jaar hooger dan verleden jaar.

De *belastingen* bedroegen dit jaar, gedurende het eerste kwartaal,: f 7,250.40, verleden jaar f 6,541.44

De inkomsten van onderscheiden aard dit jaar: f 1,120.76½
Verleden jaar f 1,047.80½

De „Gelderland".

De uitvoering Zaterdagavond door de matrozen van H. M. *Gelderland* gegeven ten voordeele van het „Militair Tehuis" is uitstekend geslaagd. De zaal was meer dan vol, terwijl de aanwezigen herhaaldelijk den spelers toejuichten.

* *
*

Donderdagmiddag heeft de *Gelderland* onze haven verlaten om zich naar Jamestown te begeven tot opluistering der feestelijkheden aldaar ter gelegenheid van het driehonderd jarig bestaan dezer stad.

De „Christiansted."

Hedenmorgen is dit stoombootje met een flinke lading hout van Santo Domingo teruggekeerd.

Landbouw-inspectie.

De Gouverneur van Suriname schrijft in zijn MEM. v. ANTW. aan de Staten:

Art. 77. De overweging van de vraag of het wenschelijk geacht moet worden den Inspecteur van den Landbouw te ontheffen van zijne werkzaamheden ten behoeve van de kolonie Curaçao heeft den Gouv. geleid tot de slotsom dat de nadeelen van de tegenwoordige regeling ruimschoots vergoed worden door de voordeelen.

Als eenig nadeel mag feitelijk worden aangemerkt de omstandigheid, dat de Landbouwinspecteur eenige maanden per jaar afwezig is, doch het is gebleken dat die afwezigheid geen of geen noemenswaardigen invloed uitoefent op de hoeveelheid van diens werk, terwijl daartegenover — behalve op het financieel voordeel — gewezen kan worden op de gunstige gelegenheid, welke de reizen naar Curaçao voor den Inspecteur aanbieden om, ten nutte van de instelling in Suriname, zijne kennis te vermeerderen en betrekkingen elders aan te knoopen, waarvan vooral die met Demerara het werk hier te lande is ten goede gekomen."

23 Mei.

Deze gloriedag van PRESIDENT GENERAAL CIPRIANO CASTRO werd ook op Curaçao gevierd.

De verschillende consulaten en sommige particulieren hadden de vlaggen uitgestoken, het consulaat van Venezuela was feestelijk versierd en des avonds werd daar een plechtige receptie gehouden, waarop ook de Gouverneur der Kolonie zich liet vertegenwoordigen door zijn adjudant. Daarna had er een gondelvaart plaats met illuminatie en vuurwerk.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Hemocrates Parra, Jesurun Frederico, Remigio Booi, Martiniana Prince, Maximiliano Henriquez, Joaquin Pulgar, Luis Trinidad, Petronilia Alvarez, Manulita Roya, [Cyril Danielsen. Julian Vera Leon, Elena Gipson, Selina Smithen, Ricot de Marchena, Antonie Cruz, Aurelio Maduro, Prospero Baiz & Co., Hellmund & Co, V. van Howe, Euphemia Pieters, Claudio Maduro, C. L. Henriquez.

Aangeteekende stukken: Angelista Enriquez, A. J. Ruiz.

Een drukwerk dat niet voor verzending vatvaar is geadresseerd aan H. L. Boulton Jr. & Co., Maracaibo.

Buitenland.

SPANJE.

Ter gelegenheid van de geboorte van den jongen troonopvolger werd aan alle kinderen, die op denzelfden dag als de prins geboren waren, een spaarbankboekje gegeven op hun naam, waarop een bedrag van 125 peseta's was ingeschreven. De onbemiddelde moeders zouden daarenboven nog een luiermand etc. ontvangen.

Maar ook de grootere kinderen moesten feest kunnen vieren. Zoodra de geboorte van den jongen prins was bekend gemaakt moest op alle scholen over het geheele rijk de vacantie beginnen.

— *De herbouw der Spaansche vloot.*—Volgens de „N. Fr. Presse" zal de nieuwe Spaansche vloot zes eerste-rangspantserschepen bevatten van het type der Britsche Nelson; zes snelvarende kruisers, type Sentinel en 12 torpedojagers. De uitvoering van dit plan in 7 jaren zal 430,000,000 peseta's eischen.

De schepen zullen in Spanje gebouwd worden, drie onder leiding van Engelsche aannemers. Een artillerie-arsenaal zal te Cadix worden opgericht om Spanje onafhankelijk te maken van het buitenland. Alle arsenalen zullen voorzien worden van dokken van 20.000 ton met vereischte hulpmiddelen.

Volgens de „Epoca" zouden Cadiz, Cartagena en Ferol in zeevestingen veranderd worden.

AMERIKA.

Uit Boston wordt aan de „Matin" geseind, dat daar een beweging gaande is, om te verkrijgen, dat Roosevelt voor zijn leven tot president wordt benoemd, met het recht om zijn opvolger te kiezen. Zullen we nog eens een keizerrijk Amerika zien !

Advertentien.

GRAFMONUMENTEN, GRAFZERKEN,

in **MARMER**, Belgisch, Beiersch en Zweedsche **GRANIET**.

Groote Voorraad. —— Billijke Prijzen

PHOTO'S TER INZAGE.

Steenhouwerij. Marmerwerken.

H. A. EUWENS,

Oude Varkensmarkt.—Doddendaal.

Nijmegen. **Holland**

Desinfectante Ideal del Hogar.

El unico practico Desinfectante y Deodorante, que posee Propiedades Limpiadores Perfectas. SULPHO-NAPTHOL.

La estación del Verano requiere cuidado especial en los retretes, en las alcantarillas, sumideros, etc., porque el calor aumenta y apresura el desarollo de los gérmenes microbianos, amenasando la salud de los moradores de la casa; **Sulpho-Napthol** previene las enfermedades y también impide su propagación. Destruye toda forma de germen, todo impuro y mal olor, y no tiene rival para lavar ropa sucia, vasijas, utensillos y todos los aparatos usados en los cuartos de enfermos.

EXCELENTE SULPHO-NAPTHOL EXCELENTE PRECIO: 10 c., 25 c. y 50 c. oro americano

De venta en todas Boticas, Especerios è Importadores.

SULPHO-NAPTHOL AGENCY,

97 Pearl Str. New-York.

DE LANNOY & Ca., Importadores.

FIGARETS

El Tónico Laxativo,

Es agradable al paladar como el azúcar cande y nunca hace contraer costumbre.

NOTICIA.

Diferencia entre un Laxativo y un Catártico.

Un Catártico causa una acción artificial, mecánica, innatural de los intestinos. Un Laxativo simplemente asiste á la naturaleza benigna— y suavemente á hacer lo que debe. Si Ud. pide un Laxativo, no desea un catártico con su larga lista de inconvenientes inseparables.

Cuando Ud. pide **Figarets** procure que los consiga con seguridad, y no admite ningún catártico ni ningún otro Laxativo, porque los **Figarets** son la única preparación que contiene el jugo de frutas tropicales, que es mucho mejor que las drogas para la evacuación de los intestinos.

Curan el *Estreñimiento.*

De Lannoy & Cª. Importadores.

Fuera con las Drogas nauseabundas!

TOME UD.

„ENTONA"

Supositorio de Gluten blanco.

Curación segura de las *Almórranas* y el *Estreñimiento* ó *Semi-parálisis* de los *intestinos inferiores*, por *absorción*.

Resultados prodigiosos! — Fácil de usar! Comunica elasticidad á las partes inactivas.

„Entona" es recomendada por los Médicos.

Una prueba convencerá á los más escépticos.

N°. 1 para los Adultos; N°. 2 para Niños.

Se vende en todas las Droguerías.

Colonial Trading Co. 95 Pearl. N. Y.

De Lannoy & Co. Importadores.

EL TONICO DE LOS TONICOS

"Kola-Cardinette"

(Marca de Fábrica)

PARA EL

CUERPO y CEREBRO.

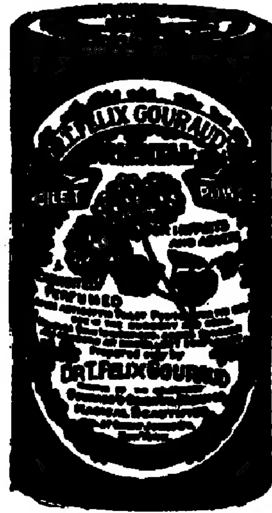
FUERZA y VITALIDAD.

Inmejorable Restaurador para el Sistema. Recomendado por los Médicos.

DE LANNOY & Co., Importadores.

POLVO ORIENTAL PARA EL TOCADOR

Del Dr. T. Felix Gouraud

COLONIAL TRADING CO.,
AGENTS
97 PEARL ST., N. Y.

Esesteun Polvoexquisitamente perfumado. Es **Antiseptico** y nada lo aventaja en el alivio de **Irritaciones** de la **Piel** por el calor, **Sarpullido, Quemadas de Sol** y demas **affecciones cutaneas. No tiene rival** para los niños y para el **tocador. Las Señoras hallá**ran en el una excelente preparacion diario de tocador. Pruebase, superior á muchos otros. De venta en todas las Farmacias y Tiendas de objectos de gusto. 25 Centavos oro Am.

Scrofula
Bad Blood

undergo remarkable changes when

DR. CLARK JOHNSON'S

INDIAN BLOOD SYRUP

is taken according to directions. A permanent cure—not a mere disappearance of outward signs. It attacks the impurities in the blood and soon the result is seen in the clear complexion, bright eyes, renewed energy and completely restored health. Not a new discovery—just a good old fashioned medicine, of which 30 MILLION BOTTLES HAVE BEEN SOLD.

50 CENTS A BOTTLE

PALMER'S

SKIN-SUCCESS

Ointment

promptly cures

ERYSIPELAS
SCROFULA
ECZEMA
ACNE
RINGWORM
SALT RHEUM

Has successfully cured skin diseases for over 50 years. A cure is guaranteed or your money refunded.

25c. and 75c. Size Boxes at Druggists.

None Genuine Without Our Trade Mark, "The Belle on the Bell"

Preserve Your Teeth!

This Elixir represents years of study and research by

Dr. VICTOR C. BELL,

A.B., D.D.S., the Authority on Teeth, Lecturer on Hygiene of the Mouth; Author of the works on "The Care of the Teeth," used by the various Boards of Education as text books in schools and colleges throughout the country.

Dr. Bell's

Scientific

Mouth Elixir

is a Highly Fragrant Antiseptic Mouth Wash for Healing, Soothing and Hardening Inflamed Tissues of the Mouth, Purifying the Breath and Destroying the Germs which Cause the Teeth to Decay. Will Positively Tighten Loose Teeth.

25c —Two Sizes— 50c

Dr. Bell's Tooth Powder

will cleanse, beautify, strengthen and preserve the teeth in a healthy and cleanly condition. Price, 25c.

Sold everywhere.

American Dentifrice Co., New York

LET OP!

Ondergeteekende neemt hierbij de vrijheid het geëerd publiek zijne diensten aan te bieden

J. L. C. Monsanto,

Praktizijn.

Het is hoogstnoodig het hoofd van schilfers te ontdoen, anders maken zij den haargroei onmogelijk. De schilfers, die op de haarhuid verschijnen, zijn teekens dat zij haren levenskracht verliest, en eene huid zonder kracht is een voorteeken van kaalheid.

BARRY'S TRI-COPHER-US

is bereid om de hoofhuid te voeden, en door de kracht, die zij aan het haar geeft, groeit het dicht, gezond, sterk en lang.

Barry's Tricopherus heeft dit voor millioenen menschen gedaan sinds 1801. Waarom zal hij dan hetzelfde niet voor U doen?

LONGMAN & MARTINE

NEW YORK, U. S

De venta Por Las

Almacen

De geneesheeren, apothekers en ziekenoppassers van de gansche wereld geven de voorkeur aan de Reuter's Zeep, om hare voortreffelijke, genees—heelkundige en antiseptische hoedanigheden, die de gevolgen zijn van hare absoluut zuivere ingrediënten en van de hoogstverfrisschende parfums der bloemen waarmee zij bereid is.

REUTER'S ZEEP

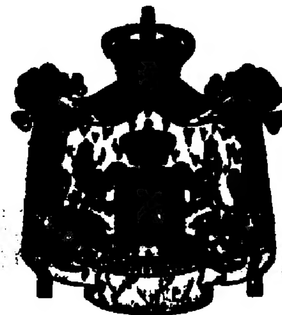
reinigt en maakt de huid zacht en frisch. Zij is onontbeerlijk vóór de toilette, het bad en de kinderkamer. Voor de teere huid van jonge meisjes is er niets beters dan het dagelijksche gebruik van de onovertreffelijke, verfrisschende en heelende Reuter's Zeep.

PHOTOGRAPHISCHE INRICHTING

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden.

BEKROOND

te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
„ Chicago 1893, en
„ Curaçao, Eerste Prijs, Eere medaille, 1904.

Curaçao, Waterkant, Otrabanda.

Adverteert steeds

IN

Amigoe di Curaçao,

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1906.	Zulia.	Philad.	Mareb.	Carcas.	Zulia	Philad.
Vertrekt van New-York	April 6	Apr. 13	Apr. 20	Apr. 27	Mei 4	Mei 11
Komt aan te San Juan		18		Mei 2		16
Vertrekt van „		19		3		17
Doet Curaçao aan		21		5		19
Komt aan te La Guaira	13	22	27	6	11	20
Vertrekt van „	14	24	28	8	12	22
Komt aan te Pto. Cabello		25		9		23
Vertrekt van „		26		10		24
Komt aan te Curaçao	15	27	29	11	13	25
Vertrekt van „	22	28	Mei 6	12	20	26
Doet La Guaira aan		29		13		27
„ Ponce „						
„ San Juan „		1		15		29
Komt aan te New-York	29	6	13	20	27	Juni 3

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Zulia	Merida	Mareb	Merida	Zulia	Merida
Vertrekt van Curaçao	Apr. 15	Apr. 22	Apr. 29	Mei 6	Mei 13	Mei 20
Komt aan te Maracaibo	16	23	30	7	14	21
Vertrekt van „	20	26	Mei 4	10	18	24
Komt aan te Curaçao	21	27	5	11	19	25

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO